

Warszawa, dnia 4 stycznia 2013 r.

PIU 14/2013

Szanowny Pan
Jan Vincent-Rostowski
Minister Finansów

Dotyczy: Raportu Rzecznika Ubezpieczonych z dnia 7 grudnia 2012 r., w sprawie ubezpieczeń na Życie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym.

Szanowny Panie Ministrze,

W dniu 11 grudnia 2012 r. Rzecznik Ubezpieczonych opublikował Raport z dnia 7 grudnia 2012 r. dotyczący ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (dalej jako "**Raport**").¹ Polska Izba Ubezpieczeń (dalej jako "**PIU**") wykonując swoje podstawowe ustawowe zadanie polegające na reprezentowaniu członków Izby wobec organów władzy publicznej oraz podejmowaniu działań w celu ochrony ich interesów² skierowała w związku z Raportem pismo do Rzecznika Ubezpieczonych, które pozwalamy sobie załączyć do niniejszego pisma, do wiadomości Pana Ministra.

PIU dostrzega problemy występujące na rynku ubezpieczeniowym, dotyczące także ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, nie ucieka od problematycznych zagadnień i niezmiennie wyraża chęć współpracy z organami państwa w celu wypracowania rozwiązań mających na celu przeciwdziałanie wykrytym nieprawidłowościom. Prace i działania mające na celu usuwanie ewentualnych nieprawidłowości są podejmowane przez PIU i podmioty działające na rynku finansowym aktywnie, z pełną odpowiedzialnością i poszanowaniem przepisów prawa. Rozwiązania proponowane lub akceptowane przez organy nadzoru w tym zakresie należy uznać za dobre i sprawdzające się w praktyce. W szczególności uznanym, nie tylko przez rynek polski, za rozwiązanie efektywne i dyscyplinujące jest system samoregulacji rynku na zasadzie *soft-*

¹ http://rzu.gov.pl/pdf/Raport_UFK.pdf

² Art. 220 ust. 2 pkt 1) ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (j.t. Dz. U. 2010 nr 11, poz. 66, z późn. zm.) (daj jako "Ustawa o działalności ubezpieczeniowej");

law. Poprzednio wprowadzone dwie rekomendacje dotyczące innych niż inwestycyjne segmentów bancassurance należy uznać za satysfakcjonujące³. Efektem ostatnich prac PIU jest, m.in. opracowanie wspólnie ze Związkiem Banków Polskich (dalej jako "ZBP") *III Rekomendacji dobrych praktyk na polskim rynku bancassurance w zakresie ubezpieczeń z elementem inwestycyjnym lub oszczędnościowym*⁴ (dalej jako "III Rekomendacja"). III Rekomendacja, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2013 r. ma na celu przede wszystkim wzmocnienie standardów ochrony klientów zawierających umowy ubezpieczenia z elementem inwestycyjnym lub oszczędnościowym, przystępujących do takich umów jako ubezpieczeni za pośrednictwem banków. Przy tworzeniu postanowień Rekomendacji uwzględniono uwagi i sugestie Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Ministerstwa Finansów oraz Rzecznika Ubezpieczonych. Projekt dokumentu był przedmiotem szczegółowych konsultacji i uzgodnień zarówno z wyżej wymienionymi organami nadzoru jak i środowiskiem bankowym i ubezpieczeniowym. Wypracowanie wspólnych zasad prowadzenia działalności przez podmioty aktywne na polskim rynku finansowym szczególnie jasno wskazuje, że wobec ograniczonego ustawowego uregulowania kwestii ubezpieczeń z elementem inwestycyjnym lub oszczędnościowym (w tym umów ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym), uczestnicy rynku są zdolni i otwarci do wypracowywania rozwiązań prokonsumenckich, chroniących w odpowiednim stopniu interesy innych uczestników rynku. III Rekomendacja jest zaledwie jednym z przykładów takiej współpracy, a wszelkie działania podejmowane przez rynek ubezpieczeniowy lub szerzej, finansowy, odpowiadają w tym zakresie na potrzeby rynku i zapotrzebowanie klientów. Pożądane byłoby jednak, aby działania w powyższym zakresie, tak jak dotychczas, w każdym przypadku odbywały się na zasadach dialogu, współpracy i szukania wspólnych rozwiązań przez uczestników rynku oraz organy państwa. Działania podejmowane odrębnie przez poszczególne organy, bez konsultacji z innymi podmiotami na rynku ubezpieczeniowym, prowadzą jedynie do niepotrzebnej eskalacji problemu oraz bezwzględnie osłabiają zaufanie obywateli do państwa i nadzorowanych przez państwo podmiotów.

Umowy ubezpieczenia na życie z funduszem kapitałowym mają olbrzymie znaczenie dla konsumentów, rynku ubezpieczeń i całej gospodarki. Stanowią gwarancję długoterminowego kapitału dla polskiej giełdy, stałego napływu środków inwestowanych w instrumenty emitowane przez Skarb Państwa oraz bazę depozytową polskich banków. Według szacunków PIU obecnie obowiązuje ok. 2,8 mln umów indywidualnych, a kolejne 2 mln klientów przystąpiło do grupowych umów ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Oznacza to, że skargi kierowane do Rzecznika Ubezpieczonych dotyczą mniej niż 0,06 promila klientów. Raport Rzecznika pomija w swej analizie miliony

³ Chodzi o *Rekomendację dobrych praktyk na polskim rynku bancassurance w zakresie ubezpieczeń ochronnych powiązanych z produktami bankowymi* oraz o *Rekomendację w sprawie dobrych praktyk w zakresie ubezpieczeń finansowych powiązanych z produktami bankowymi zabezpieczonymi hipotecznie*. Obie rekomendacje są dostępne na <http://www.piu.org.pl/public>

⁴ <http://www.piu.org.pl/public>

konsumentów, które świadomie przystąpiły do ubezpieczenia z UFK i którzy obecnie pomimo dekoniunktury, mając świadomość długoterminowości inwestycji i ryzyka związanego z wahaniami indeksów w trakcie okresu inwestycyjnego, konsekwentnie kontynuują ubezpieczenie, zapewniając stabilne długoterminowe finansowanie gospodarki narodowej.

Warto bowiem dodać, że obecne aktywa ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych wynoszą około 40 mld zł. Ogółem około 30 mld zł aktywów zakładów ubezpieczeń na życie stanowią dłużne papiery wartościowe i inne instrumenty o stałej kwocie dochodu, przede wszystkim emitowane przez państwo polskie.

Z powyższych względów wszelkie dyskusje, proponowane zmiany ustawowe dotyczące takich produktów powinny być wprowadzane z uwzględnieniem stanowisk podmiotów oferujących wskazane produkty lub ich przedstawicieli i po przedyskutowaniu proponowanych rozwiązań.

Zdaniem PIU faktyczna likwidacja umów ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym byłaby niespotykanym w skali europejskiej i nieuzasadnionym w świetle Konstytucji ograniczeniem swobody działalności gospodarczej. PIU, reprezentując ubezpieczycieli, zawsze wyrażało chęć współpracy z właściwymi organami w celu opracowywania rozwiązań zapobiegających ewentualnym nieprawidłowościom oraz w jak najpełniejszym stopniu chroniących interesy konsumentów usług ubezpieczeniowych.

Wobec istotnego znaczenia umów ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, nie tylko dla sektora ubezpieczeń, ale także dla całej gospodarki naszego państwa, wagi zarzutów stawianych w Raporcie przez Rzecznika Ubezpieczonych, kwestionowania konstrukcji ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem inwestycyjnym, a także postulatów zawartych w Raporcie dotyczących ograniczenia możliwości oferowania umów ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym jedynie do „profesjonalistów”, wydaje się, że celowe byłoby podjęcie nie tyle polemiki z twierdzeniami przedstawionymi w Raporcie, ile konstruktywnych rozmów w celu obiektywnej oceny dotychczas zaproponowanych rozwiązań i wypracowania propozycji usuwających ewentualne nieprawidłowości.

Odnosząc się do postulatów przedstawionych w piśmie Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2012 r. (sygn.: DLU/WO/075/135/1/2012) skierowanym do Pana Ministra Kowalczyka, a dotyczącym Raportu, PIU wyraża przekonanie, że uczestnicy rynku powinni mieć możliwość przedstawienia swoich postulatów i propozycji w tym zakresie. Zdaniem PIU możliwe jest wypracowanie rozwiązań, które opierając się na działaniach samoregulacyjnych uczestników rynku, minimalizowałyby konieczność wprowadzania znaczących zmian do obowiązujących przepisów prawa a jednocześnie skutecznie chroniłyby interes konsumentów usług ubezpieczeniowych związanych z elementem oszczędnościowym i inwestycyjnym. Takie wypracowane wspólnie rozwiązania, przy ich niewątpliwej skuteczności jednocześnie nie będą prowadziły do faktycznej likwidacji produktów ubezpieczeniowych dozwolonych obecnie przez przepisy prawa polskiego i europejskiego, co byłoby nieuchronną konsekwencją wprowadzenia w życie rozwiązań proponowanych przez Rzecznika Ubezpieczonych.

Propozycją PIU jest zorganizowanie spotkania, w którym uczestniczyliby przedstawiciele PIU, ZBP, Rzecznika Ubezpieczonych, Komisji Nadzoru Finansowego, Ministra Finansów oraz ewentualnych innych zainteresowanych podmiotów, o ile Pan Minister uzna ich obecność za uzasadnioną.

Z uwagi na wskazywany przez Rzecznika Ubezpieczonych interes uczestników rynku, proponujemy, aby spotkanie odbyło się tak szybko, jak to możliwe, wskazując jako proponowane daty 18 stycznia lub 21 stycznia.

Z wywarami szacunku,

Prezes Zarządu
Polskiej Izby Ubezpieczeń
J. Grzegorz Prądzynski

Do wiadomości:

Pan Władysław Kosiniak-Kamysz
Minister Pracy i Polityki Społecznej

Pan Andrzej Jakubiak
Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego

Pan Krzysztof Pietraszkiewicz
Przewodniczący Związku Banków Polskich